

PNUD este rețeaua globală de dezvoltare a Națiunilor Unite, care pledează pentru schimbare și conectează țări la cunoștințe, experiență și resurse care să ajute oamenii să-și construiască o viață mai bună. PNUD este prezent în 166 de țări, lucrând împreună cu acestea la identificarea propriilor soluții legate de provocările dezvoltării naționale și globale. În timp ce țările își dezvoltă capacitățile locale, ele beneficiază de experiența experților PNUD și partenerilor săi.

Pentru mai multe informații, Vă rugăm să vizitați:
www.undp.md și www.undp.org.

Ministerul Mediului al Republicii Moldova

Str. Cosmonauților, 9
Chișinău, MD-2005
Tel.: 204.507 Fax: 226.858
Web: www.mediu.gov.md

Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare

Iulian Gîsca, Manager de Proiect
„Fortificarea capacităților instituționale și a reprezentativității sistemului de arii protejate din Republica Moldova”
Str. Grenoble, 193, bir. 306
Chișinău, MD-2005
Tel./Fax: 843.101
E-mail: iulian.gisca@undp.org

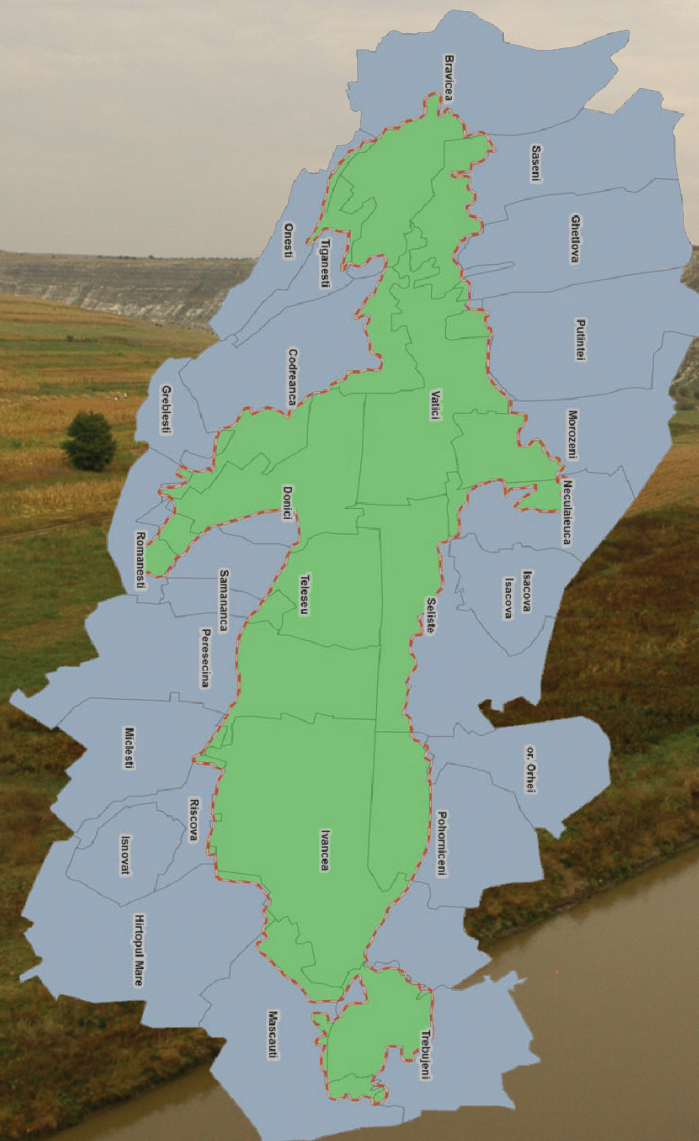
HARTĂ TURISTICĂ

3 trasee excursioniste orientate spre destinații distincte din Orhei (Orheiul Vechi, Ivancea, Curchi, Donici). „Drumul vinului”. Astfel, 2 din 35 vinării destinate deservirii turiștilor (Brănești și Romanești) și 2 rute din cele 7 rute viti-vinicole naționale sunt situate în regiune.

PARCUL NĂȚIONAL ORHEI

Dezvoltare
comunitară
în armonie cu
conservarea
biodiversității

2010 ANUL INTERNAȚIONAL AL BIODIVERSITĂȚII

VALORILE PARCULUI NAȚIONAL ORHEI

LA ORHEI, PRIMUL PARC NAȚIONAL POATE DEVENI UN MODEL DE SUCCES PENTRU DEZVOLTAREA COMUNITĂȚILOR LOCALE ÎN ARMONIE CU CONSERVAREA DIVERSITĂȚII BIOLOGICE

Crearea **Parcului Național Orhei** – primul de acest gen în țară – ce va cuprinde în total 20,4 mii de hectare și va include 15 sate, este unul dintre rezultatele pentru care lucrează în prezent Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) în parteneriat cu Ministerul Mediului al Republicii Moldova, în cadrul unui proiect finanțat de Fondul Global de Mediu (GEF).

LOCALIZARE

Viitorul **Parc Național Orhei** este situat în centrul Republicii Moldova, la 46 kilometri nord de capitala țării, Chișinău, și cuprinde 13,8 mii hectare de pădure.

Suprafața preconizată pentru crearea parcului este de **20,4 mii ha**, inclusiv de pădure. Teritoriul împădurit (6 parcele) are o suprafață de **13 840 ha** aparținând întreprinderii Silvice Orhei.

Parcul Național Orhei include 15 sate din 2 raioane – Orhei și Strășeni:

7 comune (14 sate) din raionul Orhei: satul Donici, com. Ivancea (satele Ivancea, Brănești, Furceni), Morozeni, com. Seliște (satele Seliște, Lucașeuca, Mana), com. Vatici (satele Vatici, Curchi, Tabăra), com. Trebujeni (satele Trebujeni, Butuceni, Morovaia). Comuna Romanești (raionul Strășeni).

DEFINIȚIE:

Parcul Național este un spațiu natural reprezentativ cu diverse peisaje geografice, obiecte și complexe naturale, specii floristice și faunistice autohtone, destinat utilizării în scop științific, recreativ, economic, cultural, instructiv, educativ etc.

VALORI NATURALE

- Zona Parcului Național Orhei este situată în regiunea podișurilor cu păduri a Codrilor, în partea centrală a Republicii Moldova.
- Pădurile de aici sunt apropiate de tipul pădurilor de foioase din zona centrală a Europei: carpen, tei, frasin, cireș, arțar, jugastru etc., cu vârsta medie de **50** ani.
- Diversitatea floristică a ariilor naturale: 1 000 de specii de plante vasculare, din care 29 specii sunt periclitare.
- Diversitatea faunistică: 216 specii, inclusiv: mamifere – 45 specii, păsări – 150, reptile – 7, amfibieni – 8 specii. 32 specii de animale sunt periclitare.

Arii Protejate din spațiul Parcului Național și zona de protecție:

- Rezervațiile naturale silvice Cobăleni (33,5 ha), Vâșcăuți (24 ha)
- Rezervațiile peisagistice Pohrebni (1049 ha), Trebujeni (500 ha), Tiganesti (680 ha)
- Rezervații de resurse – cernoziom levigat gras al zonei silvice centrale din s. Ivancea (4 ha);
- Monumente ale naturii – parcul din satul Ivancea (3 ha) și 7 arbori seculari, suprafață totală fiind de 2 293,5 hectare.

VALORI ECONOMICE

Localitățile din **Parcul Național Orhei** și din zona de protecție dețin principalul potențial antreprenorial și industrial din raion: 8 fabrici de vin și secții de îmbuteliere, un număr mare de unități comerciale. De asemenea, aici funcționează 5 cariere de piatră spartă, nisip și două mine unde se dobândesc blocuri tăiate de calcar.

Există aici atât rezerve pentru a deschide mine de extragere a calcarului, zăcămintelor de nisip, care pot fi exploatate industrial, cât și rezerve de lut pentru fabricarea cărămizii.

VALORI CULTURALE

În **Parcul Național Orhei** au fost descoperite câteva zeci de situri arheologice antice, un oraș tătar al Hoardei de Aur, un oraș medieval moldovenesc, fortificat cu o cetate din piatră. Tot aici se află una dintre cele mai vechi biserici parohiale din Moldova „Sf. Dimitrie” (Orhei), 5 mănăstiri ortodoxe, una dintre care în stâncă, trei conace boierești din sec XIX. Iar meșterii populari au reușit să se afirme

printr-un stil deosebit de ornamentare a caselor cu flori și coloane din piatră. În regiune activează mai multe formații și ansambluri etno-culturale, dintre care 31 sunt cu titlul de model, specializate în încondeierea ouălor, prelucrarea artistică a lemnului, arta dantelei, broderia artistică, țesături, împletitul din fibre vegetale, confecționarea instrumentelor muzicale, prelucrarea artistică a pietrei etc.

ISTORIE, ARHITECTURĂ ȘI CULTURĂ LA ORHEI

Principalele monumente de istorie, arhitectură și cultură din spațiul Parcului Național Orhei sunt:

- **Situri arheologice:** antice – Trebujeni (cetăți și valuri de pământ ale unui sistem defensiv getic), Ivancea; medievale – Lucașeuca (cetate inelară, sec. X), Trebujeni (cetatea tătară Șehr al Geadid din sec XIII, cetatea moldovenească Orhei din sec XV)
- **Mănăstiri:** Orheiul Vechi, Curchi, Tabăra, Hirova
- **Muzee:** Muzeul Meșteșugurilor Populare (Ivancea), Casa-muzeu „Alexandru Donici” (s. Donici), Muzeul Ținutului Natal (Orhei), Casa memorială „Serghei Lazo” (Piatra).
- **Conace boierești din sec. XIX** (Ivancea, Piatra, Donici) și locuri în care s-au născut sau au activat personalități importante.
- **Monumente arheologice, cimitire militare etc.**

CALENDARUL ACȚIUNILOR CULTURALE

În spațiul Parcului Național Orhei sunt organizate în fiecare an acțiuni culturale:

- Festivalul-concurs al tradițiilor și obiceiurilor de iarnă „**V-am ura, v-am tot ura**” (ianuarie)
- Festivalul raional al creației artiștilor amatori „**Drag mi-i cântecul și neamul**” (aprilie-mai)
- Festivalul tradițional al muzicii „**Mărțișor**” (martie)
- Festivalul concurs al cântecului și dansului folcloric „**Nistrule, pe malul tău...**” (iulie)
- Festivalul concurs etnofolcloric „**De la lume adunate**” (septembrie)
- Concursul raional „**Obiceiuri de peste ani**” (aprilie-noiembrie)
- Concursul profesional „**Vivat profesia!**” – Ziua lucrătorului din domeniul culturii (mai)
- Concursul profesional „**Topul bibliotecarului**” (octombrie)
- Concursul „**Vatra**” (octombrie-noiembrie).